

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇЇ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

УДК 351.745

DOI: 10.31733/2078-3566-2021-1-8-13

**Борис
ЛОГВИНЕНКО**©
доктор юридичних
наук, професор

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

**Сергій
ІГНАТОВ**©
викладач

ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ

Розкрито особливості підготовки поліцейських у закладах вищої освіти, що належать до сфери управління МВС України (відомчих закладів). Наголошено на узгодженні вітчизняної системи вищої освіти з європейськими стандартами. Надано увагу критичним зауваженням щодо подальших перспектив розвитку закладів вищої освіти МВС України. Аргументовано власну позицію щодо доцільності збереження функціонування відомчої системи підготовки поліцейських. Акцентовано на доцільності збереження підготовки поліцейських за спеціальністю 081 «Право» у закладах вищої освіти МВС України. Найголовнішими особливостями підготовки поліцейських у закладах вищої освіти МВС України визначено такі: а) послідовна адаптація до вимог та особливостей поліцейської діяльності; б) успішне поєднання теоретичних підходів у здобутті юридичних знань із практикою реалізації законодавства, що відбувається під час навчання з використанням елементів поліцейського квесту; в) уніфікація навчально-методичних матеріалів, доступних у дистанційному режимі, що має сприяти обміну найкращими практиками та доступу до знань у будь-який час через мережу «Інтернет».

Ключові слова: *підготовка поліцейських; спеціальність; квестові методики; специфічні умови навчання; адаптація; Національна поліція.*

Постановка проблеми. Сьогодні в Україні тривають реформи, спрямовані на адаптацію вітчизняного законодавства та наближення діяльності публічних інституцій до стандартів, прийнятих у Європейському Союзі. Зокрема, серед інших новацій, що відбуваються у державі, можна виокремити наявне становлення Національної поліції України як поліцейського відомства європейського зразка. Багато в чому ефективність змін у правоохоронній системі пов'язана із впровадженням сучасних вимог і стандартів у підготовці професійних кадрів для потреб поліції. Першочергову роль тут відведено «відомчим закладам» – закладам вищої освіти, які належать до сфери управління МВС України.

Необхідно відмітити, що в наукових та професійних колах все частіше відбуваються дискусії щодо доцільності збереження чинної сьогодні системи підготовки кадрів для

© Логвиненко Б. О., 2021

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1894-4889>

bryntyr@dduvs.in.ua

© Ігнатов С. О., 2021

k_appad@dduvs.in.ua

Національної поліції. Причому як прихильники, так і противники змін наводять вагомні аргументи на підтримку власних позицій.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Проблемні питання удосконалення підготовки правоохоронців були предметом наукових досліджень багатьох фахівців з державного управління, права та службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку. Серед інших варто відзначити дослідження таких вчених, як А. В. Андреев, О. М. Бандурка, В. А. Глуховець, М. І. Іншин, М. В. Лошицький, А. А. Манжула, В. П. Петков, І. В. Савельєва, О. Ю. Синявська. Незважаючи на вагому кількість наукових досліджень, сучасний стан підготовки поліцейських в Україні не можна вважати оптимальним. Потребують дослідження проблемні питання підготовки поліцейських у зв'язку із реформуванням поліції та розробкою проекту Концепції розвитку юридичної освіти.

Мета статті полягає у розкритті окремих особливостей підготовки поліцейських у закладах вищої освіти МВС України та виробленні науково-обґрунтованих рекомендацій щодо її удосконалення.

Виклад основного матеріалу. Варто погодитись із тим, що сьогодні національна система вищої освіти зазнає певної уніфікації, коли національні традиції «вищої школи» поєднуються із зарубіжними, насамперед, європейськими стандартами. Це викликає зміни, що формують напрям розвитку системи вищої освіти та утворює супутні із реформами проблеми. Однією з найбільш нагальних серед таких проблем є перспективи розвитку «відомчих» закладів вищої освіти. Окремі з таких закладів успішно перейшли у підпорядкування МОН України (наприклад, Університет митної справи та фінансів, на підставі наказу МОН України від 24.12.2014 р. № 1511 «Про затвердження Статуту Університету митної справи та фінансів в новій редакції» [1]), інші були реорганізовані (наприклад, Національна академія прокуратури України, відповідно до наказу Офісу Генерального прокурора від 05.03.2020 р. № 129 «Про ліквідацію Національної академії прокуратури України» [2]), треті продовжують перебувати у підпорядкуванні центральних органів виконавчої влади (наприклад, заклади вищої освіти, що входять до сфери управління МВС України).

Нагадаємо, що відповідно до п. 6 статті 1 «Основні терміни та їх визначення» Закону України «Про вищу освіту», вищий військовий навчальний заклад (заклад вищої освіти із специфічними умовами навчання) – заклад вищої освіти державної форми власності, який здійснює на певних рівнях вищої освіти підготовку курсантів (слухачів, студентів), ад'юнктів для подальшої служби на посадах офіцерського (сержантського, старшинського) або начальницького складу з метою задоволення потреб Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції, Збройних сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, центральних органів виконавчої влади із спеціальним статусом, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту [3].

Також відповідно до п. 55-59 Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 878, МВС відповідно до покладених на нього завдань: а) забезпечує формування пропозицій до обсягів державного замовлення на підготовку, перепідготовку та післядипломну освіту фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів для МВС, Національної гвардії та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовує і координує Міністр; б) забезпечує на базі навчальних закладів, що належать до сфери управління МВС, підготовку та професійне навчання кадрів для МВС, Національної поліції та Національної гвардії; в) установлює порядок добору, направлення та зарахування на навчання до навчальних закладів, що належать до сфери управління МВС; г) установлює порядок організації та строку професійного навчання працівників МВС, Національної поліції та Національної гвардії; ґ) здійснює організаційно-методичне супроводження навчального процесу в навчальних закладах, що належать до сфери управління МВС [4]. Отже, заклади вищої освіти, що здійснюють підготовку поліцейських, належать до сфери управління МВС України та одночасно керуються нормативно-правовими актами МОН України з освітніх питань.

А. В. Андреев, звертає увагу, що на сьогодні є два основні напрями розвитку поліцейської освіти в Україні. Один із них базується на наказі МВС України від 25.11.2016 р. № 1252 «Про затвердження Концепції реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України». Інший заснований на проекті Концепції вдосконалення правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої професії [5, с.101]. Така тенденція спостерігається й у 2020 році.

У цьому аспекті І. В. Савельєва слушно відмічає, що підготовку кадрів для Національної поліції України треба розглядати як цілеспрямований процес набуття системних теоретичних знань, формування практичних умінь та навичок в опануванні обраної професії за умови забезпечення суб'єктами освітньої діяльності належного функціонування системи освіти, спрямованої на реалізацію кожною особою права на освіту та задоволення потреб Національної поліції у висококваліфікованих фахівцях, здатних ефективно виконувати покладені на них обов'язки з охорони прав і свобод людини, захисту інтересів держави та суспільства, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку [6, с.80].

Треба наголосити, що незважаючи на наявність власного бачення розвитку освіти для правоохоронців, запропонованої МВС України, сьогодні можна почути і критичні зауваження щодо ефективності такої підготовки поліцейських. Зокрема, це стосується навчання фахівців за юридичним фахом.

І. І. Шемелинець зазначає, що «заклади системи МВС сьогодні по своїй суті являють собою щось на кшталт симбіотичних утворень, коли одна частина має відповідати суворим вимогам (і обґрунтовано), а інша намагається мімікрувати під звичайну правничу школу. От і виходить, що в такому разі всі учасники грають відповідні ролі – заклад робить вигляд, що повноцінно забезпечує систему кадрами, науково-педагогічні працівники роблять вигляд, що система побудована вірно (а як інакше), а держава робить вигляд, що такі заклади готують якісних юристів, ніяк не звертаючи увагу на масштаби підготовки в «поліцейських академіях» цивільних юристів, зокрема на заочній формі». В будь-якому разі держава має визначитися стосовно ролі і місця відомчих закладів освіти, зокрема системи МВС – якщо це особливі заклади освіти, місця яких готувати кадри для органів державної влади, тоді підготовка має здійснюватися лише за спеціальністю «Правоохоронна діяльність» і не за кошти фізичних чи юридичних осіб. Якщо такі заклади готуватимуть юристів для інших сфер, вони не повинні перебувати у сфері управління МВС [7].

Можна погодитись із тим, що заклади вищої освіти МВС України, які здійснюють підготовку поліцейських, перебувають у подвійному підпорядкуванні (МВС та МОН), ми наголошували на цьому вище, але хіба це являє собою проблему? Як вже зазначалося, заклад вищої освіти зі специфічними умовами навчання здійснює підготовку здобувачів з метою задоволення потреб Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції [3]. Отже, зважаючи на специфіку завдань і функцій, які покладаються на органи Національної поліції, ми не можемо обмежувати підготовку поліцейських, виключно вищою освітою за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність». Пояснюючи власну позицію, відмітимо, що окремі служби Національної поліції цілком можуть забезпечуватись фахівцями, що пройшли підготовку за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність». До таких можна віднести, наприклад, кінологічні підрозділи, підрозділи ювенальної превенції, службу дільничних офіцерів поліції, підрозділи патрульної поліції тощо. Але ж слідчі підрозділи та підрозділи дізнання органів Національної поліції України потребують фахівців з числа поліцейських, які обізнані, як у спеціальних нормативно-правових актах, так і в чинному законодавстві загалом. А це вже забезпечується підготовкою за спеціальністю 081 «Право». Крім того, окремі категорії оперативних співробітників, атестованих і цивільних працівників юридичних підрозділів та центрального органу управління поліцією потребують широких юридичних знань, які можна здобути лише за вищезазначеною спеціальністю.

Щодо підготовки цивільних юристів, зокрема, за заочною формою навчання, можна сказати, що система МВС України сьогодні поступово набуває узгодження з правоохоронними інституціями європейських держав, що передбачає розатестацію (демільтаризацію) певної кількості особового складу, який не залучається до практичного виконання завдань з охорони публічного порядку і безпеки. Відповідно, МВС України та Національна поліція зокрема потребують сьогодні як професійно підготовлених атестованих фахівців (поліцейських), так і цивільних фахівців з юридичного фаху для задоволення власних потреб у людських ресурсах.

Крім того, значення і роль дистанційного навчання поступово переосмислюються і такі процеси є загальнодержавними. Негативним чинником інтенсифікації розвитку дистанційних форм навчання можна вважати пандемію COVID-19, внаслідок якої було прийнято комплекс заходів, спрямованих на істотне поліпшення якості здобуття вищої освіти за заочною та дистанційною формами зокрема.

У цьому аспекті варто відмітити введення в дію освітньо-наукового порталу МВС України, що покликаний забезпечити уніфікацію та інтеграцію інформаційних систем закладів вищої освіти та науково-дослідних установ, а також забезпечити можливість проведення контролю знань в режимі онлайн для різних категорій здобувачів освіти, незалежно від

закладу вищої освіти системи МВС, в якому вони навчаються. Так, зареєстровані користувачі порталу мають можливість: перегляду власних даних; створення особистої контактної інформації, яка буде доступна в межах власного оточення; перегляду контактної інформації власного оточення (викладачі, одногрупники, корисні контакти); перегляду дошки оголошень; перегляду списку дисциплін власного робочого навчального плану та розкладу занять; перегляду методичного забезпечення дисциплін/курсів, передбачених робочим навчальним планом, за яким навчаються; перегляду власних показників успішності; участі в інтерактивних мережевих навчальних заняттях (вебінарах); проходження тестувань та перегляду їх результатів [8].

Торкаючись особливостей підготовки поліцейських у закладах вищої освіти МВС України, треба наголосити на тому, що лише у таких закладах здобувач вищої освіти систематично і поступово адаптується до майбутньої професії. Такий процес багато в чому є можливим за рахунок тренінгових методик підготовки та використання елементів поліцейського квесту. Тут слушною є думка А. В. Андреева, який відмічає, що удосконалення підготовки кадрів для Національної поліції закладами вищої освіти зі специфічними умовами навчання можливе виключно за умови перенесення акценту на сучасні тренінгові методики у підготовці фахівців. Напрямів інновацій безліч, варто лише змінити підґрунтя наявної системи підготовки поліцейських кадрів [9, с.16].

Необхідно відмітити, що сьогодні тренінгові методики підготовки поліцейських реалізуються за допомогою методу «поліцейського квесту». Загальні вимоги до квестових завдань та порядку їх захисту розроблено Департаментом персоналу, організації освітньої та наукової діяльності МВС України (сьогодні – Департамент персоналу), відповідно до Методичних рекомендацій з проведення занять у формі поліцейського квесту в закладах вищої освіти, які здійснюють підготовку кадрів для МВС України і Національної поліції (лист персоналу, організації освітньої та наукової діяльності МВС України від 12.10.2018 р. № 22/2-5178) [10].

Наприклад, у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ елементи поліцейського квесту використовуються за трьома складовими. По-перше, для проведення практичних занять. По-друге, для захисту результатів ознайомчої, початкової практик та стажування. По-третє, для проведення підсумкової державної атестації з дисциплін спеціалізації.

Відповідно, найголовнішими особливостями підготовки поліцейських у закладах вищої освіти МВС України можна вважати послідовну адаптацію до вимог та особливостей поліцейської діяльності, а також успішне поєднання теоретичних підходів у здобутті юридичних знань із практикою реалізації законодавства, що відбувається під час навчання з використанням елементів поліцейського квесту. Також уніфікація навчально-методичних матеріалів, доступних у дистанційному режимі, має сприяти обміну найкращими практиками для формування професійних знань та навичок поліцейськими за будь-яким рівнем освіти у будь-який час та у будь-якому місці, де є доступ до мережі «Інтернет».

Висновки. На наше переконання, причиною закликів до ліквідації системи «відомчої» вищої освіти та припинення підготовки поліцейських за спеціальністю 081 «Право» у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, є не діяльність таких закладів безпосередньо, а неефективно реалізована реформа правоохоронної системи та поліції зокрема, на чому наголошують експерти [11]. З огляду на це, сьогодні необхідно врахувати як помилки у її реалізації, так і сучасні потреби територіальних підрозділів Національної поліції для поліпшення стану відомчої освіти. Все це має сприяти поступовій трансформації системи підготовки поліцейських для її узгодження із сучасними європейськими стандартами. Причому підготовка поліцейських за спеціальністю 081 «Право» у «відомчих» закладах вищої освіти є важливою з огляду на те, що завдяки цьому МВС України може гарантувати населенню України якісну підготовку фахівців з юридичного фаху, а отже, і забезпечити ефективну роботу правоохоронної системи та належне виконання поставлених перед Національною поліцією завдань.

Перспективи подальших наукових досліджень мають полягати у створенні належного нормативно-правового забезпечення для послідовного розвитку закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які належать до сфери управління МВС України.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Статуту Університету митної справи та фінансів в новій редакції : наказ МОН України від 24.12.2014 р. № 1511. URL: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2014-12-30/3367/nmo-1511-1.pdf>. (дата звернення: 13.01.2021).
2. Про ліквідацію Національної академії прокуратури України : наказ Офісу Генерального прокурора від 05.03.2020 р. № 129. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0129905-20/print>. (дата звер-

нення: 13.01.2021).

3. Про вищу освіту : закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 37–38. Ст. 2004.

4. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 878. Урядовий кур'єр. 2015. № 207.

5. Андреев А. В. Особливості підготовки поліцейських кадрів у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання. Підприємництво, господарство і право. 2017 № 6. С. 100–103.

6. Савельєва І. В. Підготовка кадрів для Національної поліції України як складова державної політики у сфері вищої освіти. Lex Portus. 2018. № 1 (9) С. 72–82.

7. Шемелинець І. Чи мають навчати юристів вище у системі МВС та СБУ? Публікація від 18.12.2020. ЛІГА. Блоги. URL: <https://blog.liga.net/user/ishemelynets/article/38685>. (дата звернення: 13.01.2021).

8. Освітньо-науковий портал Міністерства внутрішніх справ України. URL: <https://osvita.mvs.gov.ua/educational-portal>. (дата звернення: 13.01.2021).

9. Андреев А. В. Проблеми і перспективи застосування сучасних методик підготовки поліцейських у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання. Правові та організаційні засади забезпечення державою правоохоронної функції : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 30 жовтня 2018 р.). Дніпро : ДДУВС, 2018. С.14–16.

10. Методичні рекомендації з проведення практичних занять у формі поліцейського квесту в закладах вищої освіти, які здійснюють підготовку кадрів для Міністерства внутрішніх справ України і Національної поліції України. URL: https://okop.naiua.kiev.ua/assets/files/MVS/metod_quest.pdf. (дата звернення: 13.01.2021).

11. Ліскович М. Чотири роки Нацполіції: реформа чи зміна форми? URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2753095-cotiri-roki-nacpolicii-reforma-ci-zmina-formi.html>. (дата звернення: 13.01.2021).

Надійшла до редакції 10.03.2021

References

1. Pro zatverdzhennia Statutu Universytetu mytnoi spravy ta finansiv v novii redaktsii [On approval of the Charter of the University of Customs and Finance in a new edition] : nakaz MON Ukrainy vid 24.12.2014 № 1511. URL: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2014-12-30/3367/nmo-1511-1.pdf>. [in Ukr.].

2. Pro likvidatsiiu Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy [On liquidation of the National Academy of the Prosecutor's Office of Ukraine] : nakaz Ofisu Heneralnoho prokurora vid 05.03.2020 № 129. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0129905-20/print>. [in Ukr.].

3. Pro vyshchu osvitu [On higher education] : zakon Ukrainy vid 01.07.2014 № 1556-VII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2014. № 37–38. St. 2004. [in Ukr.].

4. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo vnutrishnikh sprav Ukrainy [On approval of the Regulations on the Ministry of Internal Affairs of Ukraine] : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28.10.2015 № 878. Uriadovyi kurier. 2015. № 207. [in Ukr.].

5. Andriev A.V. Osoblyvosti pidhotovky politseiskykh kadriv u vyshchyykh navchalnykh zakladakh zi spetsyfichnymy umovamy navchannia [Features of police training in higher education institutions with specific training conditions]. Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo. 2017 № 6. S. 100–103. [in Ukr.].

6. Savelieva I.V. Pidhotovka kadriv dlia Natsionalnoi politsii Ukrainy yak skladova derzhavnoi polityky u sferi vyshchoi osvity [Training for the National Police of Ukraine as a component of state policy in the field of higher education]. Lex Portus. 2018. № 1 (9) S. 72–82. [in Ukr.].

7. Shemelynets I. Chy maiut navchaty yurystiv vyshi u systemi MVS ta SBU? [Should lawyers be trained by universities in the system of the Ministry of Internal Affairs and the Security Service of Ukraine?]. Publikatsiia vid 18.12.2020. LIHA. Blohy. URL: <https://blog.liga.net/user/ishemelynets/article/38685>. [in Ukr.]

8. Osvitno-naukovyi portal Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy [Educational and scientific portal of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. URL : <https://osvita.mvs.gov.ua/educational-portal> [in Ukr.].

9. Andriev A.V. Problemy i perspektyvy zastosuvannia suchasnykh metodyk pidhotovky politseiskykh u vyshchyykh navchalnykh zakladakh iz spetsyfichnymy umovamy navchannia [Problems and prospects of application of modern methods of police training in higher educational institutions with specific training conditions]. Pravovi ta orhanizatsiini zasady zabezpechennia derzhavoiu pravookhoronnoi funktsii : materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf. (m. Dnipro, 30 zhovtnia 2018 r.). Dnipro: DDUVS, 2018. S. 14–16. [in Ukr.]

10. Metodychni rekomendatsii z provedennia praktychnykh zaniat u formi politseiskoho kvestu v zakladakh vyshchoi osvity, yaki zdiisniuiut pidhotovku kadriv dlia Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy i Natsionalnoi politsii Ukrainy [Methodical recommendations for conducting practical classes in the form

of a police quest in higher education institutions that provide training for the Ministry of Internal Affairs of Ukraine and the National Police of Ukraine]. URL : https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/MVS/metod_quest.pdf. [in Ukr.]

11. Liskovych M. Chotyry roky Natspolitsii: reforma chy zmina formy? [Four years of the National Police: reform or change of form?] URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2753095-cotiri-roki-nacpolicii-reforma-ci-zmina-formi.html>. [in Ukr.]

SUMMARY

Borys O. Lohvynenko, Serhiy O. Ihnatov. Special features of police training in higher education institutions of the MIA of Ukraine. The article deals with disclosure of the peculiarities of police training in higher education institutions that belong to the sphere of management of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine (departmental institutions). Emphasis is placed on bringing the domestic higher education system in line with European standards. Attention is paid to critical remarks on further prospects for the development of higher education institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. Argued own position on the feasibility of maintaining the functioning of the departmental police training system. Emphasis is placed on the expediency of maintaining the training of police officers in the specialty 081 «Law» in higher education institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. The most important features of police training in higher education institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine are the following: a) consistent adaptation to the requirements and features of policing; b) successful combination of theoretical approaches in the acquisition of legal knowledge with the practice of implementing legislation that occurs during training using elements of the police quest; c) unification of teaching materials available remotely, which should facilitate the exchange of best practices and access to knowledge at any time via the Internet.

Keywords: *police training; specialty; quest techniques; specific learning conditions; adaptation; National Police.*

UDK (УДК) 342.9

DOI 10.31733/2078-3566-2021-1-13-22

Юрій ПАЙДА®
доктор юридичних
наук, доцент

Денис САВЧУК®
директор коледжу

(Приватний ЗВО «Кам'янець-Подільський
податковий інститут»)

ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ СИЛИ, СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ТА ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Розглянуто питання щодо гарантій дотримання прав особи й у сфері застосування примусу. Наголошено, що у забезпеченні прав громадян у процесі застосування адміністративно-примусових заходів особливу роль відіграють юридичні засоби превентивної дії. Детально розглянуто види класифікацій проваджень щодо застосування заходів примусу в науковій та навчальній літературі. Акцентовано на дослідженні їх основних стадій: аналізу ситуації; прийняття рішення в справі; виконання; оскарження або опротестування рішення у справі.

Ключові слова: *заходи адміністративного примусу, гарантій прав особи, провадження щодо застосування заходів примусу, класифікації проваджень, стадії проваджень.*

© Пайда Ю. Ю., 2021

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6424-6419>

vovo4ka23@ukr.net

© Савчук Д. А., 2021

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3820-9323>

savchukdenis8888@gmail.com